

гулка на Томсонъ, по пиано на Де-лабордъ, а по композиция на Раду, концертирала съ голѣми успѣхъ, еднакво — като виртуозка, пианистка и цигуларка, и създава си име на даровита компонистка — съ редица голѣми творби: 3 оркестрови сюити, симфонична поема „Океано Ноксъ“, цигулки и клавирни концерти, концертцюкъ за чело; „Ева“ — за сопранъ, хоръ и пиано; „Сватба на село“ — за соли, хоръ и оркестъръ, „Коледна пѣсенъ“ за хоръ и оркестъръ, опера „Атала“. Освенъ това, писала: за пиано и органъ, несъпроводни мотети, и др. църковни пѣснопѣния, нѣколко тетради пѣсни и др. Ф. е била преподавателка въ Лиежката консерватория (1898—1914), — следъ което се преселва въ Англия, и има постоянното си мѣстожителство въ Борнемаутъ, — безъ още да е слѣзла отъ концертната естрада.

Фолиа, фр. folia — старъ танцъ отъ португалски произходъ (на португалски и испански думата означава „веселъ танцъ“), танцуванъ още отъ втората половина на XIV в. — соло или отъ двама, — отъ който е произлѣзла една отъ най-старитѣ видове композиции — върху едно остинато. Презъ XVII и XVIII в. сж били въ широко разпространение известнитѣ — „Folies d'Espagne“ — чиято първоначална форма се срѣща още въ началото на XVII в. Споредъ Брене, най-старата Ф. се намира въ единъ италиански манускриптъ отъ 1613, публикувана отъ Л. Торки. Х. Абертъ намира, че не е сигурно — дали Ф., както и родственитѣ ней форми — шакона и сарабанда — е била нѣкога танцъ.

Фолклоръ, англ. folklore — буквално, народонаука — терминъ, съ който се означава науката за народнитѣ нрави, обичаи, предания и изкуство. Въ последно време музикалният Ф. е предметъ на особено грижливи изучавания въ всички страни — въ връзка съ изучаването тѣхнитѣ обичаи, история и религия. Българскиятъ музикаленъ Ф. има началото си отскоро — следъ войнитѣ — като не се смѣтаатъ случайнитѣ опити на чужденци — още презъ деветдесетѣ години. За дѣлото на музикалния ни Ф. сега работятъ: Добри Христовъ, Ангелъ Букорещлиевъ, Вас. Стоинъ, Ив.

Камбуровъ, Йос. Чешмеджиевъ, а отъ по-младитѣ — П. Пановъ, Вас. Спасовъ, Ст. Джуджевъ и др.

Фолкманъ, Робертъ — Volkmann, Robert — значителенъ инструменталенъ компонистъ, род. 6 апр. 1815 въ Ломачъ (Саксония), умр. 29 окт. 1883 въ Буда-пеща, първитѣ занятия по музика е започналъ съ своя баща, който искалъ да го посвети на учителско поприще, за която целъ го изпраща въ семинарията въ Фрайбергъ. Тукъ музикдиректорътъ Анакеръ успѣва да го увлѣче въ музиката до такава степенъ, че постъпва въ Лайпцигската консерватория. 1835 е учителъ по музика въ Прага, отъ 1842 — въ Буда-пеща, 1854—58 въ Виена, а следъ това, пакъ въ Буда-пеща, като преподавателъ въ консерваторията. Композиции: 2 симфонии и 3 серенади за оркестъръ, единъ концертъ за чело, 2 триа, 6 струнни квартета, творби за пиано на 2 и 4 рѣце, и множество други композиции за хоръ, пѣсни съ оркестъръ и пиано, както и църковна музика.

Фоминъ, Евстигней Ипотовичъ — руски компонистъ, род. 17 авг. 1761, умр. апр. 1800, ученикъ на падре Мартини въ Болоня, писалъ надъ 20 творби за сцена: „Василий Воеславовичъ“, „Воденичарътъ като вълшебникъ“, „Измамникъ и сватбенъ посрѣдникъ“ и др. Ф. е първиятъ руски компонистъ съ европейска образованостъ.

Фонетика — се нарича учението за гласа и образуването на гласнитѣ, намираще приложение и въ обучението по пѣние.

Фонограма, фр. phonogramme — се наричатъ плочитѣ, които — чрезъ отпечатцитѣ върху тѣхъ, позволяватъ да се възпроизвеждатъ тоноветѣ отъ фонографа (грамофона). Посрѣдствомъ Ф.-тѣ се запазва народната музика, както и гласовѣтѣ и изпълнението на знаменити пѣвци и инструменталисти.

Фонтана, Джовани Батиста — Fontana, Giovanni Battista — значителенъ италиански, цигулковъ компонистъ, умр. 1630 въ Бреша; неговитѣ триосонати за 2 цигулки, чело, и за 2 цигулки и фоготъ, излѣзли отъ печатъ 1641, го нареждатъ между първитѣ представители на виртуозния и инструменталенъ стилъ.